

Byla C-503/23**Prašymo priimti prejudicinį sprendimą santrauka pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 98 straipsnio 1 dalį****Gavimo data:**

2023 m. rugpjūčio 7 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Tribunale Amministrativo Regionale per il Piemonte (Italija)

Nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2023 m. liepos 26 d.

Pareiškėja:

Centro di Assistenza Doganale (Cad) Mellano Srl

Atsakovės:

Agenzia delle Dogane e dei Monopoli – Agenzia delle Dogane – Direzione Interregionale per la Liguria[, il Piemonte e la Valle d’Aosta]

Ministero dell’Economia e delle Finanze

Pagrindinės bylos dalykas

Centri di assistenza doganale (pagalbos muitinės srityje centrai, Italija; toliau – CAD) veiklos reglamentavimas. [Pagalbos muitinės srityje centro] CAD skundas *Tribunale amministrativo regionale per il Piemonte* (Pjemonto regiono administracinis teismas, Italija) dėl *Agenzia delle Dogane e dei Monopoli* (Muitinės ir monopolijų agentūra, Italija) sprendimo, kuriuo buvo atmetas šio CAD prašymas išduoti leidimą vykdyti muitinės operacijas kitoje nei kompetentinga muitinės įstaiga vietoje.

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą dalykas ir teisinis pagrindas

Reglamento (ES) Nr. 952/2013 21 konstatuojamosios dalies ir 18 straipsnio, Direktyvos 2006/123/EB 10 ir 15 straipsnių ir SESV 56–62 straipsnių išaiškinimas, kiek tai susiję su CAD veiklos teritoriniais apribojimais.

Prejudiciniai klausimai

1. Ar Reglamento (ES) 952/2013 18 straipsnis, siejamas su jo 21 konstatuojamąja dalimi, turi būti aiškinamas taip, kad pagal jį draudžiama teisės nuostata (*Decreto ministeriale n. 549/1992* (Ministro dekretas Nr. 549/1992) 3 straipsnio 3 dalis) ir nacionalinė praktika, pagal kurias nustatytas CAD – *Centri di assistenza doganale* (pagalbos muitinės srityje centrai, Italija) – veiklos apribojimas „patvirtintoje vietoje“ *Direzione Regionale / Interregionale / Interprovinciale* (už regioną, keletą regionų ir (arba) keletą provincijų atsakinga direkcija, Italija) teritorijoje, kurioje turi registruotą buveinę, nenumatant galimybės plėsti veiklą visoje nacionalinėje teritorijoje?
2. Ar Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2006/123/EB 10 ir 15 straipsniai turi būti aiškinami taip, kad pagal juos draudžiama teisės nuostata (Ministro dekretas Nr. 549/1992 3 straipsnio 3 dalis) ir nacionalinė praktika, pagal kurias nustatytas CAD – *Centri di assistenza doganale* – veiklos apribojimas „patvirtintoje vietoje“ *Direzione Regionale / Interregionale / Interprovinciale* teritorijoje, kurioje turi registruotą buveinę, nenumatant galimybės plėsti veiklą visoje nacionalinėje teritorijoje ir kartu numatant tokią galimybę veikti visoje nacionalinėje teritorijoje tik muitinės tarpininkams?
3. Ar SESV 56–62 straipsniai turi būti aiškinami taip, kad pagal juos draudžiama teisės nuostata (Ministro dekretas Nr. 549/1992 3 straipsnio 3 dalis) ir nacionalinė praktika, pagal kurias nustatytas CAD – *Centri di assistenza doganale* – veiklos apribojimas „patvirtintoje vietoje“ *Direzione Regionale / Interregionale / Interprovinciale* teritorijoje, kurioje turi registruotą buveinę, nenumatant galimybės plėsti veiklą visoje nacionalinėje teritorijoje ir kartu numatant tokią galimybę veikti visoje nacionalinėje teritorijoje tik muitinės tarpininkams?

Nurodyta Sąjungos teisė

SESV, visų pirma jos 56–62 straipsniai.

2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/123/EB dėl paslaugų vidaus rinkoje, visų pirma jos 10 ir 15 straipsniai.

2013 m. spalio 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 952/2013, kuriuo nustatomas Sąjungos muitinės kodeksas, visų pirmą jo 21 konstatuojamoji dalis, 18 ir 139 straipsniai.

2015 m. liepos 28 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2015/2446, kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 952/2013 papildomas išsamiomis taisyklėmis, kuriomis patikslinamos kai kurios Sąjungos muitinės kodekso nuostatos, visų pirma jo 115 straipsnis.

Europos Sąjungos Teisingumo Teismo jurisprudencija

Sprendimai bylose C-293/14, C-475/11, C-384/08, C-470/11, C-265/12, C-159/12, taip pat sprendimas sujungtose bylose C-570/07 ir C-571/07.

Nurodyta nacionalinė teisė

- *Decreto del Presidente della Repubblica 23 gennaio 1973, n. 43 – Approvazione del testo unico delle disposizioni legislative in materia doganale* (1973 m. sausio 23 d. Respublikos Prezidento dekretas Nr. 43 – Bendro teisės nuostatų muitų srityje teksto patvirtinimas).

Šio dekreto 47 straipsnio 3 dalyje numatyta, kad „[p]askyrimas muitinės tarpininku suteikia jam teisę teikti muitinės deklaracijas visoje nacionalinėje teritorijoje“.

- *Decreto del Ministro delle finanze 11 dicembre 1992, n. 549 – Regolamento recante la costituzione dei centri di assistenza doganale* (1992 m. gruodžio 11 d. finansų ministro dekretas Nr. 549 – Reglamentas dėl pagalbos muitinės srityje centrų įsteigimo).

Šio dekreto 1 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad „[m]uitinės tarpininkai, kurie ne mažiau kaip trejus metus yra įregistruoti profesiniame registre <...> ir kurie savo profesinę veiklą vykdo nesaistomi darbo santykių, gali steigti kapitalo bendroves, vadinamuosius CAD (pagalbos muitinės srityje centrai), kurių minimalaus kapitalo suma yra 100 mln. lirų ir kurių vienintelis tikslas – teikti pagalbą muitinės srityje <...>“.

Šio dekreto 3 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad „1 straipsnio 1 dalyje nurodytos įgaliotos bendrovės vykdo savo veiklą muitinės padalinio teritorijoje, kurioje yra jų pagrindinė buveinė, ir gali jungtis su analogiškomis bendrovėmis, kurių pagrindinė buveinė ir jurisdikcija yra kitose skirtingų padalinių direkcijų teritorijose, bei steigti 1985 m. liepos 25 d. Reglamente (EEB) Nr. 2137/85 numatytas Europos ekonominių interesų grupes <...>“.

- *Legge 25 luglio 2000, n. 213 – Norme di adeguamento dell'attività degli spedizionieri doganali alle mutate esigenze dei traffici e dell'interscambio internazionale delle merci* (2000 m. liepos 25 d. Įstatymas Nr. 213 – Muitinės tarpininkų veiklos pritaikymo prie kintančių prekybos ir tarptautinių mainų prekėmis reikalavimų taisyklės).

Šio įstatymo 3 straipsnio 5 dalyje nustatyta, kad „CAD pagal supaprastintas procedūras gali pateikti prekes ne tik muitinės operacijoms atlikti skirtose patalpose ir vietose, nurodytose Bendro teisės nuostatų muitų srityje teksto, patvirtinto 1973 m. sausio 23 d. Respublikos Prezidento dekretu Nr. 43, 17 straipsnyje, bet ir asmenims, kurių vardu jie kartais veikia, priklausančiose vietose, sandėliuose ar saugyklose, kuriose laikomos prekės, jei tokios vietos,

sandėliai ar saugyklos yra muitinės padalinio, kuriame jie yra akredituoti vykdyti veiklą, kompetencijai priskiriamoje teritorijoje“.

Glaustas faktinių aplinkybių ir proceso aprašymas

- 1 Bendrovė pareiškėja, turinti registruotą buveinę Kuneo mieste, yra CAD, kuris savo klientų vardu vykdo muitinės operacijas. Ši registruota buveinė priklauso *Direzione Territoriale II per la Liguria, il Piemonte e la Valle d’Aosta dell’Agenzia delle Dogane e dei Monopoli* (Muitinės ir monopolijų agentūros Ligūrijos, Pjemonto ir Aostos Slėnio II teritorinė direkcija, Italija), kuri yra atsakovė pagrindinėje byloje, kompetencijos sričiai.
- 2 Vykdydama savo verslo veiklą, pareiškėja su Vokietijos bendrove sudarė susitarimą dėl muitinės operacijų, susijusių su Jungtine Karalyste, atlikimo.
- 3 Atsižvelgdama į tai, pareiškėja pateikė atsakovei *Direzione Territoriale* (teritorinė direkcija, Italija) prašymą suteikti leidimą, kuriuo siekė kitos nei muitinės įstaiga vietos patvirtinimo, kad galėtų vykdyti muitinės operacijas Vičencos provincijoje esančiame sandėlyje. Šis sandėlis, priešingai nei pareiškėjos registruota buveinė, nepriklausė minėtos *Direzione Territoriale* kompetencijos sričiai.
- 4 Šios *Direzione Territoriale* sprendimu pareiškėjos prašymas buvo atmestas remiantis Ministro dekreto Nr. 549/1992 3 straipsnio 3 dalimi, pagal kurią CAD gali vykdyti savo veiklą tik muitinės padalinio teritorijoje, kurioje yra jų pagrindinė buveinė; nagrinėjamu atveju tai yra aptariamoms *Direzione Territoriale* padalinys.
- 5 Bendrovė pareiškėja pateikė skundą dėl šio sprendimo dėl atmetimo *Tribunale amministrativo regionale per il Piemonte*, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui.

Svarbiausi pagrindinės bylos šalių argumentai

- 6 Grįsdama savo skundą pareiškėja visų pirma nurodo, kad ginčijamas sprendimas prieštarauja Reglamento (ES) Nr. 952/2013 21 konstatuojamajai daliai ir 18 straipsniui bei Direktyvai 123/2006/EB.
- 7 Ginčijamame sprendime atsakovė nurodo, kad pagal nacionalinės teisės aktus nenumatyta galimybė muitinės operacijų atlikimo tikslais patvirtinti kitos nei muitinės įstaiga vietos, esančios už kompetentingos *Direzione Territoriale* teritorijos ribų. Remiantis šiuo sprendimu, nors pagal Respublikos Prezidento dekreto Nr. 43/1973 47 straipsnio 3 dalį muitinės tarpininkas turi teisę vykdyti muitinės operacijas visoje nacionalinėje teritorijoje, tačiau ši nuostata netaikoma muitinės tarpininko, veikiančio kaip CAD partneris, veiklai. Kitaip tariant, muitinės tarpininkas, kuris neveikia kaip CAD partneris, gali atlikti muitinės operacijas visoje nacionalinėje teritorijoje, o muitinės tarpininkas, kuris veikia

kaip CAD partneris, gali atlikti muitinės operacijas tik *Direzione Territoriale* teritorijoje, kurioje yra CAD pagrindinė buveinė. Šiuo klausimu reikia priminti, kad pagal Ministro dekretą Nr. 549/1992 CAD steigia muitinės tarpininkai.

Glaustas prašymo priimti prejudicinį sprendimą pagrindimas

- 8 Pirma, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad pagal Europos Sąjungos muitų teisės aktus, konkrečiai – Reglamento (ES) Nr. 952/2013 18 straipsnį, neleidžiamas joks teritorinis muitinės tarpininko paslaugų teikimo apribojimas. Dėl šios priežasties, šio teismo nuomone, vidaus teisės aktai, visų pirma Ministro dekreto Nr. 549/1992 3 straipsnio 3 dalis ir Įstatymo Nr. 213/2000 3 straipsnio 5 dalis, neatitinka Sąjungos teisės.
- 9 Antra, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad pagal Ministro dekretą Nr. 549/1992 3 straipsnio 3 dalį draudžiama bendrovei pareiškėjai, kaip CAD, vykdyti veiklą per vietinį padalinį ir sandėlį, esančius už *Direzione Territoriale dell’Agenzia delle Dogane e dei Monopoli* (Muitinės ir monopolijų agentūros teritorinė direkcija, Italija) teritorijos, kurioje yra jos pagrindinė buveinė, ribų, todėl šia nuostata nustatomi apribojimai, susiję su galimybe vykdyti veiklą per atstovybes, pavaldžiąsias įmones ar filialus; tai prieštarauja Direktyvos 2006/123 10 straipsnio 4 daliai, pagal kurią įgaliotam teikėjui leidžiama teikti paslaugas ar vykdyti paslaugų teikimo veiklą visoje valstybės teritorijoje, įskaitant atstovybių, pavaldžiųjų įmonių, filialų arba biurų steigimą, išskyrus atvejus, kai atskiras leidimas vykdyti veiklą arba leidimo galiojimo apribojimas tam tikra teritorijos dalimi pateisinamas svarbiais visuomenės interesais; vis dėlto nagrinėjamu atveju prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas tokios priežasties neįžvelgia.
- 10 Be to, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo nuomone, tuo atveju, kai muitinės operacijoms atlikti skirtos vietos yra už *Direzione Territoriale* teritorijos, kurioje yra CAD pagrindinė buveinė, ribų, Ministro dekreto Nr. 549/1992 3 straipsnio 3 dalis prilygsta draudimui turėti daugiau nei vieną įmonę tos pačios valstybės teritorijoje, nepaisant to, kad neįvykdytos Direktyvos 2006/123 15 straipsnio 3 dalyje nurodytos būtinumo ir proporcingumo sąlygos, todėl yra pažeidžiama ši nuostata.
- 11 Teisingumo Teismas jau nustatė, kad pagal Direktyvos 2006/123/EB 10 ir 15 straipsnius teritorinis leidimo vykdyti paslaugų teikimo veiklą apribojimas yra paslaugų teikėjų įsisteigimo laisvės apribojimas. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo nuomone, šios išvados nepaneigia tai, kad Ministro dekretą Nr. 549/1992 3 straipsnio 3 dalyje numatyta galimybė CAD vykdyti veiklą jungtine forma (jungiantis su analogiškais bendrovėmis, turinčiomis tą patį korporatyvinį tikslą, arba steigiant Europos ekonominių interesų grupę), kad galėtų teikti paslaugas už teritorijos, kurioje yra jų pagrindinė buveinė, ribų. Tiek dėl ryšio su analogiškais bendrovėmis, tiek dėl Europos ekonominių interesų grupės steigimo gali kilti didelė finansinė ir valdymo našta, kuri tektų tik CAD,

nepaisant Sąjungos muitinės kodekse nustatyto principo, pagal kurį atstovavimas muitinėje yra laisvas tiek tiesioginio, tiek netiesioginio atstovavimo forma.

- 12 Trečia, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas abejoja dėl Ministro dekreto Nr. 549/1992 3 straipsnio 3 dalies atitikties SESV 56–62 straipsniams, nes atrodo, kad teritorinis CAD veiklos apribojimas yra laisvės teikti paslaugas apribojimas, atsižvelgiant į tai, kad dėl to CAD atsiduria objektyviai nepalankioje padėtyje, palyginti su kitais ūkio subjektais.
- 13 Priešingai nei teigia atsakovė, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nemano, kad CAD veiklos vykdymas už minėtų teritorinių ribų gali kelti pavojų šiai veiklai numatytiems techninio ir profesinio pobūdžio reikalavimams, taigi ir paslaugų teikimo tęstinumui.
- 14 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodo, kad dėl galiojančių nacionalinės teisės aktų gali būti iškraipytas laisvas prekių ir asmenų judėjimas Europos rinkoje, nes minėti teisės aktai riboja laisvą paslaugų judėjimą valstybėse ir tarp valstybių narių, atsižvelgiant tiek į Direktyvą 2006/123, tiek į SESV 56–62 straipsnius.
- 15 Dėl prejudicinių klausimų priimtinumų ir ypač dėl tarpvalstybinio intereso buvimo prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, pirma, pabrėžia galimą poveikį, kurį nagrinėjama nacionalinė sistema galėtų sukelti kitose valstybėse narėse įsisteigusiems asmenims, kai tokie asmenys nori pasinaudoti laisvu paslaugų judėjimu, ir, antra, primena, kad konkrečiu atveju pareiškėjos veikla yra susijusi su dviem valstybėmis narėmis (Italija, kaip paslaugų teikėjo valstybe, ir Vokietija, kaip paslaugų paskirties valstybe).
- 16 Galiausiai prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas prašo taikyti pagreitintą procedūrą pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 105 straipsnio 1 dalį, remdamasis ginčytinų klausimų, kurie yra principiniai, svarba ir tuo, kad pagrindinės bylos baigtis priklauso tik nuo Teisingumo Teismo sprendimo.